

Grote Bickersstraat 74
1013 KS Amsterdam

Postbus 247
1000 AE Amsterdam

t 020 522 54 44
f 020 522 53 33
e info@tns-nipo.com
www.tns-nipo.com

Rapport

Zorg voor Later

Een zorg voor nu?

Sietske Lems

B7019 | 18 mei 2004

Inhoud

	Samenvatting	1
	Inleiding	3
<hr/>		
1	Ouder worden	4
1.1	Gedachtes over de toekomst	4
1.2	Zorgen over de toekomst	6
<hr/>		
2	Kennis en mening over huidige zorg	8
2.1	Kennis en ervaring over huidige ouderen zorg	8
2.2	Keuzemogelijkheden in de ouderenzorg	9
<hr/>		
3	Acties om meer keuzemogelijkheden te bewerkstelligen	13
<hr/>		
4	Initiatief ‘Zorg voor Later’	18
<hr/>		
	Bijlagen	
1	Onderzoeksverantwoording	
<hr/>		
	<i>Inhoud figuren en tabellen</i>	
1	<i>Denkt u wel eens na over het feit dat u later oud zult zijn (70,80 of zelfs 90 jaar)? n=524</i>	4
2	<i>Waar denkt u dan met name over na met betrekking tot het ouder worden?</i>	5
3	<i>Maakt u zich wel eens bezorgd over het feit dat u later oud zult zijn?</i>	6
4	<i>Waar maakt u zich met name nu al zorgen over met betrekking tot het ouder worden?</i>	7
5	<i>In welke mate heeft u zelf kennis over het huidige zorg- en dienstenaanbod voor de huidige ouderen?</i>	8
6	<i>In welke mate heeft u zelf kennis versus ervaring met het huidige zorg- en diensten aanbod voor ouderen?</i>	8
7	<i>Heeft u de indruk dat er veel of weinig keuzemogelijkheden zijn in het huidige zorg- en dienstenaanbod voor ouderen?</i>	9
8	<i>In hoeverre zou u tevreden zijn als u later, wanneer u zelf oud bent, zou kunnen kiezen uit het huidige zorg- en dienstenaanbod voor ouderen? Dus als u later, wanneer u zelf oud bent, kunt kiezen uit het zorgaanbod zoals het nu bestaat zonder dat hier iets aan veranderd is.</i>	10
9	<i>Waarom bent u tevreden als u uit het huidige zorg- en dienstenaanbod later, wanneer u zelf oud bent, zou kunnen kiezen? Meest gegeven antwoorden n=206</i>	11
10	<i>Waarom bent u ontevreden als u uit het huidige zorg- en dienstenaanbod later, wanneer u zelf oud bent, zou kunnen kiezen? Meest gegeven antwoorden n=205</i>	12
11	<i>Vindt u dat er op dit moment iets ondernomen moet worden om ervoor te zorgen dat het zorgaanbod voor ouderen in de toekomst, wanneer u ouder bent, beter zal aansluiten op uw wensen?</i>	13

12	<i>Stelling: als ik nu niet in actie kom, kan ik niet ouder worden zoals ik dat wil/wens</i>	14
13	<i>Wie is er volgens u het meest verantwoordelijk om veranderingen in de ouderenzorg (bijvoorbeeld meer keuzemogelijkheden) te bewerkstelligen? Dus wie moet er op dit moment actie ondernemen om ervoor te zorgen dat de zorg in de toekomst, dus wanneer u ouder bent, aansluit op de vraag? Eerstgenoemde antwoord</i>	15
14	<i>Totaaloverzicht</i>	16
15	<i>Zou u op dit moment bereid zijn zelf iets te ondernemen om veranderingen in de ouderenzorg te bewerkstelligen. Zodat deze zorg op het moment dat u zelf ouder bent, beter aansluit op uw wensen van nu?</i>	16
16	<i>Hieronder staat een aantal acties die ondernomen kunnen om nu veranderingen in de zorg voor later te bewerkstelligen. Wat voor actie zou u zelf bereid zijn te ondernemen zodat in de toekomst het aanbod beter zal aansluiten op de vraag?</i>	17
17	<i>Wat vindt u van een dergelijk initiatief als de beweging 'Zorg voor Later'?</i>	18
18	<i>Steekproefopbouw</i>	
19	<i>voordelen van NIPO CAPI@HOME</i>	

Samenvatting

De meerderheid van de Nederlanders tussen de 45-60 jaar (72%) geeft aan soms na te denken over het ouder worden. Met name gedachtes over de gezondheid op latere leeftijd blijken een zeer prominente rol te spelen (59%), gevolgd door de financiële situatie (16%). Zeer opvallend is dat 12% van de ondervraagde respondenten spontaan aangeeft zich zorgen te maken over de toekomstige zorgvoorzieningen (12%).

Een stap verder dan ‘nadenken over’ is of men zich ook ‘zorgen maakt’ over die tijd. 49% van de ondervraagde doelgroep maakt zich daadwerkelijk wel eens zorgen over de toekomst. Ook hier komt duidelijk naar voren dat de gezondheid op latere leeftijd de grootste bron van zorgen vormt (43%). Zeer opvallend is dat het gebrek aan zorg tegen de tijd dat de ondervraagde respondenten ouder zijn op de tweede plaats genoemd wordt (22%).

44% van de Nederlanders tussen de 45-60 jaar geeft aan redelijk tot veel kennis te hebben van het huidige zorg- en dienstenaanbod voor de huidige ouderen, dit blijken vooral mensen te zijn die ervaring hebben met de ouderenzorg (bijvoorbeeld gebaseerd op naaste familie).

35% van de Nederlanders tussen de 45-60 jaar heeft het idee dat er (redelijk) veel keuzemogelijkheden in het huidige zorg- en dienstenaanbod voor ouderen bestaat. Gemiddeld geeft 42% aan ontevreden te zijn wanneer zij zouden kunnen kiezen uit het huidige niveau van zorgaanbod (dus zoals het nu bestaat, zonder dat hier iets aan veranderd is). De respondenten die ontevreden hierover zijn, zijn vrijwel allemaal van mening dat er op dit moment iets ondernomen moet worden om ervoor te zorgen dat het zorgaanbod voor ouderen in de toekomst zal verbeteren (94%).

Van de 45-60 jarigen blijkt 62% het eens te zijn met de stelling: “als ik nu niet in actie kom, kan ik niet ouder worden zoals ik dat zelf wil/wens”. Er bestaat dus een grote behoefte en men voorziet problemen voor de toekomst. Met name de overheid of politieke partijen zijn verantwoordelijk voor het bewerkstelligen van veranderingen in de ouderenzorg. Daarnaast vindt een bepaald deel dat alle inwoners van Nederland actie moeten ondernemen. Slechts 8% geeft specifiek aan dat hun generatie (45-60 jarigen) hiervoor de meeste verantwoordelijkheid draagt.

Meer dan de helft van de ondervraagde Nederlanders tussen de 45-60 jaar geeft aan op dit moment ook zelf bereid te zijn om iets te ondernemen om veranderingen in de ouderenzorg te bewerkstelligen (55%). De respondenten die hiertoe bereid zijn, geven aan dat zij met name passief steun willen betuigen in de vorm van bijvoorbeeld een lidmaatschap van een beweging die zich inzet voor ouderenzorg (64%).

Het initiatief van 'Zorg voor Later' wordt goed ontvangen door de ondervraagde 45-60 jarigen. Meer dan de helft (59%) vindt het een goed initiatief en ruim een kwart (28%) spreekt van een uitstekend initiatief. Het zijn ook hier met name de respondenten die veel ervaring hebben met de huidige ouderenzorg en de respondenten die ontevreden zijn over de keuzemogelijkheden die zeer positief tegenover dit initiatief staan.

Inleiding

Zorg voor Later is een nieuwe beweging van mensen die nog in de kracht van hun leven zijn - met name de babyboomers – en die zichzelf en andere babyboomers wil laten doordenken over hun eigen verdere levensloop en (verre) toekomst. Een beweging die wil dat mensen zich ervan bewust worden dat de kans groot is dat ook zij op een dag tot de ouderen behoren, maar ook wat voor een betekenis dit heeft voor de persoonlijke keuze die men nog heeft of die worden aangeboden. Zeker als men later zorgafhankelijk wordt.

De initiatiefnemers van de beweging ‘Zorg voor Later’ zijn van mening dat het geluid van de nieuwe beweging hard nodig is in een tijd waarin het huidige zorg- en dienstenaanbod onvoldoende aansluit bij de wensen en behoeften van de huidige ouderen en de toekomstige ouderen. Dus de generatie daarvoor, die, als alles blijft zoals het nu is, onvermijdelijk ook in de situatie van de huidige ouderen zal gaan belanden.

‘Zorg voor Later’ is een beweging die de schroom of het taboe om over ‘later’ te praten wil doorbreken, die daarvoor vragen stelt en tot het stellen van vragen uitnodigt en beantwoording. Die peilt wat op dit gebied leeft onder mensen - ook in kringen van aanbieders, wetenschappers, overheid en politiek - die het debat stimuleert en opzoekt, discussieert, meningen ventileert, feiten weergeeft, ervaringen deelt en spiegelt en daarmee een palet aan informatie geeft voor reflectie, opinievorming en verbetering. Begin juni zal de stichting zich, met name via internet (www.zorgvoorlater.com) gaan manifesteren.

In dit kader heeft TNS NIPO in opdracht van Communication Concert (één van de initiatiefnemers van deze beweging) een onderzoek uitgevoerd waarin de bewustwording rondom ‘het ouder worden’ en de gevolgen daarvan voor de keuzevrijheid gepeild werden. Het onderzoek heeft plaatsgevonden van 6 tot en met 20 mei. Aan het onderzoek hebben in totaal 524 Nederlanders tussen de 45 en 60 jaar meegewerkt.

1 Ouder worden

Mensen worden ouder en de kans is groot dat ze op een dag behoren tot de ouderen van 70, 80 of zelfs 90 jaar. Maar denken 45-60 jarigen op dit moment wel eens na over het feit dat ze ouder worden? Maken ze zich zorgen over het feit dat ze later oud zullen zijn? Dit zijn vragen die in het eerste hoofdstuk aan de orde komen.

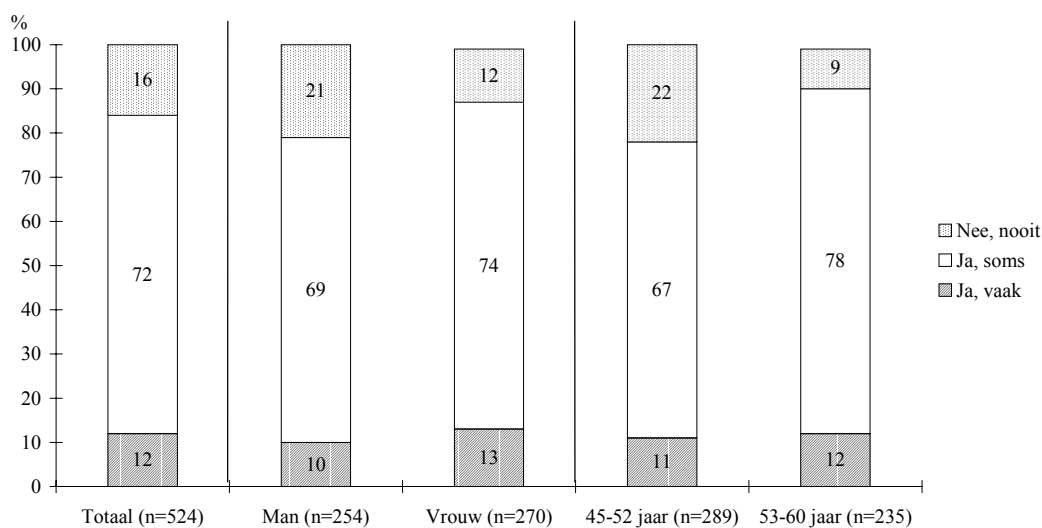
1.1 Gedachtes over de toekomst

Slechts 16% van de Nederlanders tussen de 45-60 jaar geeft aan nooit na te denken over het feit dat zij zelf later oud zullen zijn. Dit geldt met name voor mannen (21%) en Nederlanders tussen de 45-52 jaar (22%). De meerderheid (72%) geeft aan soms na te denken over het ouder worden.

---

1 | *Denkt u wel eens na over het feit dat u later oud zult zijn (70,80 of zelfs 90 jaar)?*
n=524

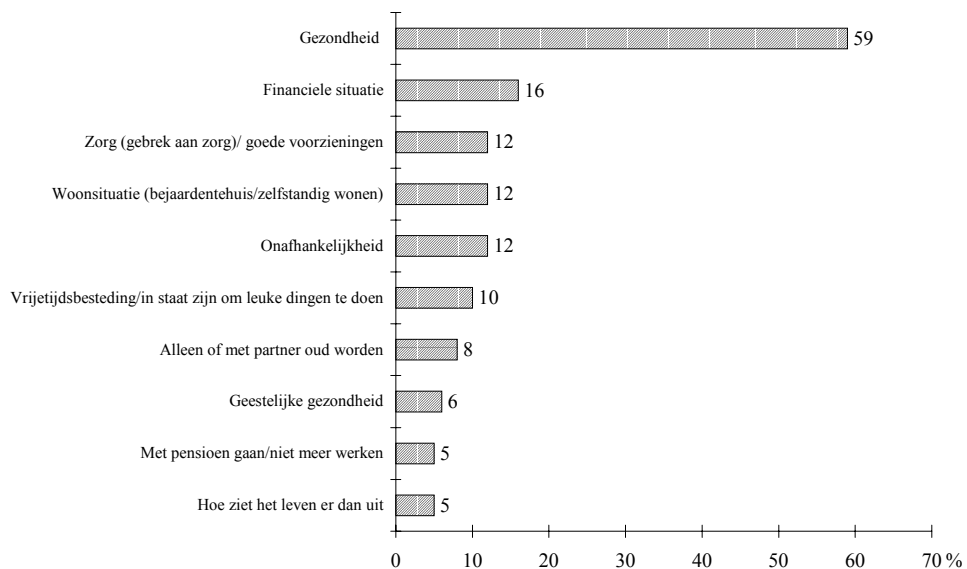

Met name gedachtes over de gezondheid op latere leeftijd blijken een zeer prominente rol te spelen onder deze Nederlanders (59%), gevolgd door de financiële situatie (16%). Zeer opvallend is dat 12% van de ondervraagde respondenten spontaan aangeeft zich zorgen te maken over de toekomstige zorgvoorzieningen (12%). Hiermee wordt verwezen naar het mogelijke gebrek aan zorg en goede voorzieningen tegen de tijd dat zij zelf ouder zijn.

---

2 | *Waar denkt u dan met name over na met betrekking tot het ouder worden?*

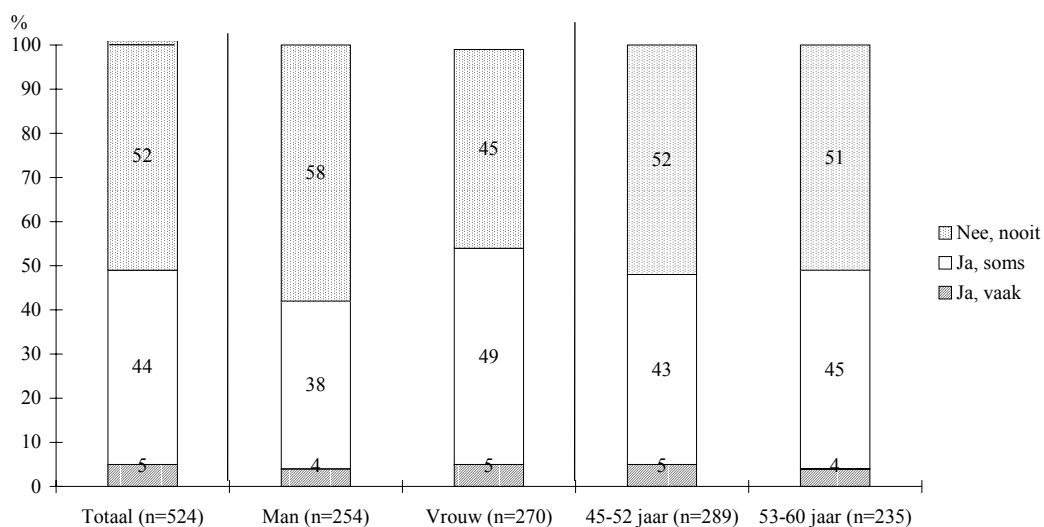
1.2 Zorgen over de toekomst

Uit grafiek 1 kwam naar voren dat het merendeel van de Nederlanders tussen de 45 en 60 jaar soms nadenkt over het feit dat zij over een aantal jaar 70, 80 of zelfs 90 jaar oud zullen zijn. Een stap verder dan 'nadenken over' is of men zich ook 'zorgen maakt' over die tijd. Een kleiner gedeelte van de ondervraagde doelgroep maakt zich daadwerkelijk zorgen over de toekomst (44% soms en 5% vaak). Mannen (die gek genoeg aanzienlijk minder oud worden) maken zich hierover de minste zorgen (58%).

---

3 | *Maakt u zich wel eens bezorgd over het feit dat u later oud zult zijn?*

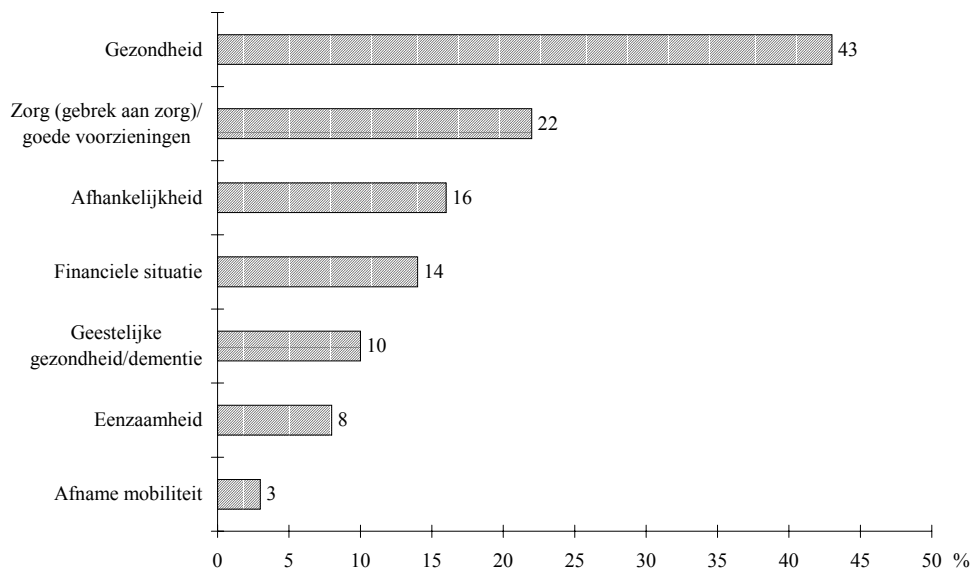

Ook hier komt duidelijk naar voren dat de gezondheid op latere leeftijd de grootste bron van zorgen vormt (43%). Zeer opvallend is dat het gebrek aan zorg tegen de tijd dat de ondervraagde respondenten ouder zijn op de tweede plaats genoemd wordt (22%). Dus over bijvoorbeeld financiële zaken wordt veel 'nagedacht' (figuur 2), terwijl men zich juist over gezondheid veler 'zorgen maakt'.

---

4 | *Waar maakt u zich met name nu al zorgen over met betrekking tot het ouder worden?*

---

2 Kennis en mening over huidige zorg

Dit hoofdstuk gaat dieper in op de kennis en ervaring die de 45-60 jarigen hebben met de huidige ouderenzorg. Ook de vraag in hoeverre men van mening is dat er keuzemogelijkheden in de ouderenzorg bestaan, komt hierbij aan de orde.

2.1 Kennis en ervaring over huidige ouderen zorg

44% van de Nederlanders tussen de 45-60 jaar geeft aan redelijk tot veel kennis te hebben van het huidige zorg- en dienstenaanbod voor de huidige ouderen, iets meer dan de helft heeft hierover weinig tot heel weinig kennis (52%).

5 | *In welke mate heeft u zelf kennis over het huidige zorg- en dienstenaanbod voor de huidige ouderen?*

	Totaal n=524	Man n=254	Vrouw n=270	45-52 jaar n=289	53-60 jaar n=235
	%	%	%	%	%
Redelijk tot veel kennis	44	41	48	42	48
Weinig tot heel weinig kennis	52	54	50	54	48
Geen kennis	3	5	9	3	3
Weet niet	1	1	1	1	1
	100	100	100	100	100

Kennis komt vaak voort uit ervaring die men heeft met het huidige zorg- en dienstenaanbod. Deze ervaring kan bijvoorbeeld gebaseerd zijn op betrokkenheid bij iemand uit de naaste familie (ouders) die gebruik maakt of heeft gemaakt van voorzieningen, instellingen of het overige dienstenaanbod gericht op ouderen. Inderdaad blijken de ondervraagde respondenten die veel kennis hebben van het huidige zorg- en dienstenaanbod hebben de ervaringsdeskundigen te zijn:

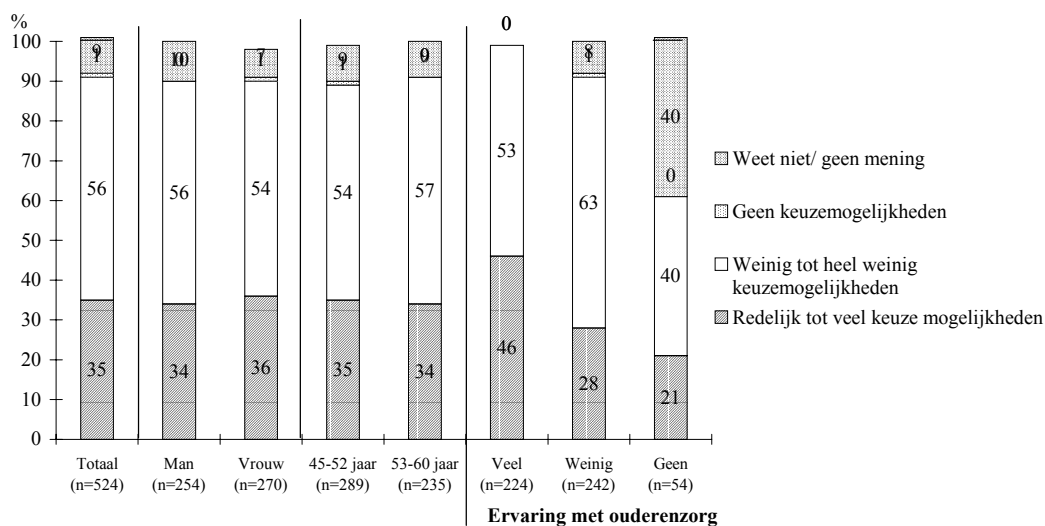
6 | *In welke mate heeft u zelf kennis versus ervaring met het huidige zorg- en diensten aanbod voor ouderen?*

Ervaring met huidige zorg en dienstenaanbod	Kennis met huidige zorg- en diensten aanbod	
	(redelijk) veel kennis n=230	(heel) weinig kennis/geen kennis n=287
	%	%
(redelijk) veel ervaring	77	16
(heel) weinig ervaring	23	64
geen ervaring	1	10

2.2 Keuzemogelijkheden in de ouderenzorg

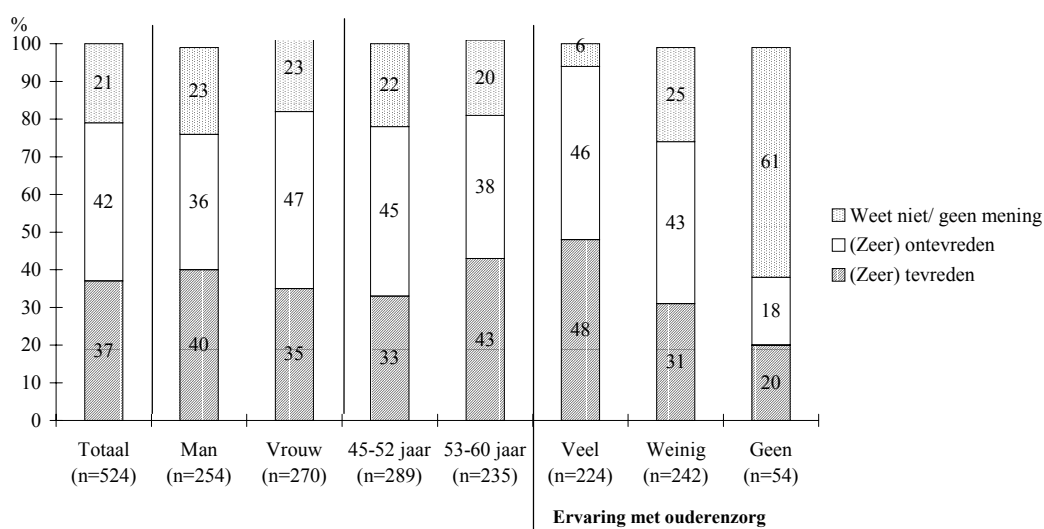
35% van de Nederlanders tussen de 45-60 jaar heeft het idee dat er (redelijk) veel keuzemogelijkheden in het huidige zorg- en dienstenaanbod voor ouderen bestaat. Opvallend is dat respondenten die veel ervaring hebben op dit gebied significant vaker aangeven dat zij de indruk hebben dat er in deze sector momenteel veel keuzemogelijkheden bestaan (46%), dan degenen zonder ervaring (28%).

7 | *Heeft u de indruk dat er veel of weinig keuzemogelijkheden zijn in het huidige zorg- en dienstenaanbod voor ouderen?*

De ervaringsdeskundigen hebben dus het idee dat er veel keuzemogelijkheden in het huidige zorg- en dienstenaanbod voor ouderen bestaat. Het is ook deze groep die significant vaker aangeeft tevreden te zijn wanneer zij later zouden kunnen kiezen uit het huidige niveau van zorgaanbod (dus zoals het nu bestaat, zonder dat hier iets aan veranderd is). Gemiddeld geeft 42% aan hierover ontevreden te zijn.

8 | *In hoeverre zou u tevreden zijn als u later, wanneer u zelf oud bent, zou kunnen kiezen uit het huidige zorg- en dienstenaanbod voor ouderen? Dus als u later, wanneer u zelf oud bent, kunt kiezen uit het zorgaanbod zoals het nu bestaat zonder dat hier iets aan veranderd is.*

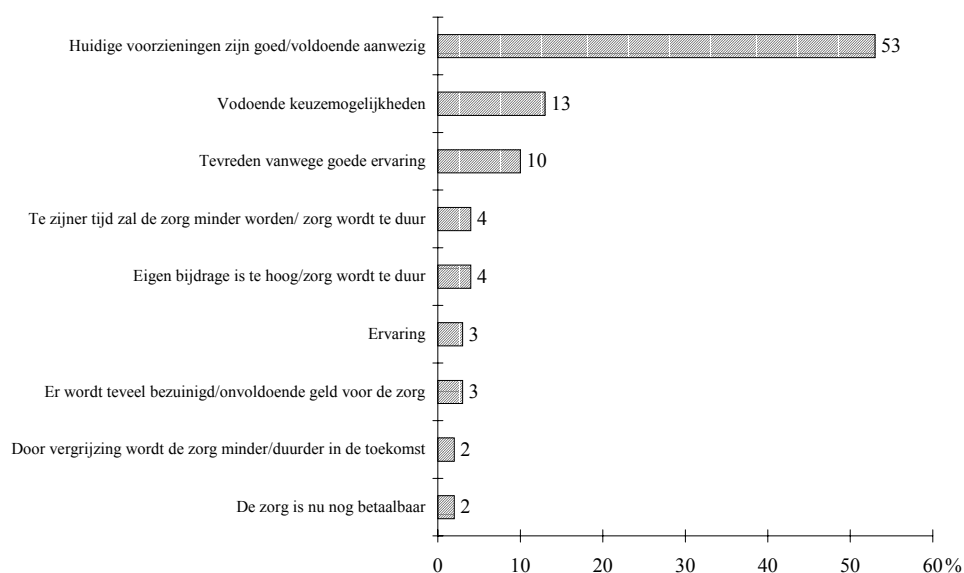

Ruim de helft van de respondenten die tevreden zouden zijn wanneer de keuze uit het huidige zorgaanbod later ook van toepassing zouden zijn, geeft aan dat er goede en voldoende voorzieningen zijn (53%). Wordt er gekeken naar de overige motiveringen dan blijkt er toch ook een negatief idee over de toekomstige zorgmogelijkheden te heersen. Men geeft bijvoorbeeld aan dat te zijner tijd de zorg minder zal worden en er dus minder voorzieningen zijn (4%), dat de eigen bijdrage te hoog, en de zorg te duur wordt (4%). Ook noemt men dat er teveel bezuinigd wordt en er onvoldoende geld voor de zorg beschikbaar is (3%). Hoewel deze respondenten dus aangaven tevreden te zijn over het huidige zorg- en dienstenaanbod blijkt er toch onzekerheid te bestaan wanneer men aan de toekomst denkt.

---

9 | *Waarom bent u tevreden als u uit het huidige zorg- en dienstenaanbod later, wanneer u zelf oud bent, zou kunnen kiezen? Meest gegeven antwoorden n=206*

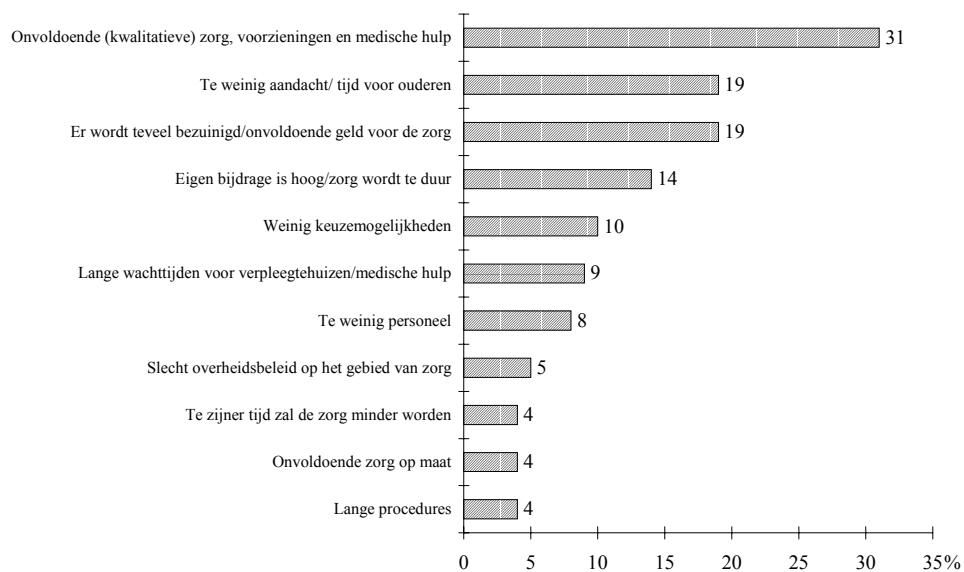

Respondenten die aangaven ontevreden te zijn over de huidige keuzemogelijkheden, vinden dat dit vooral te wijten is aan het feit dat er te weinig zorg beschikbaar is (31%). Ook is men van mening dat er te weinig aandacht en tijd voor ouderen bestaat (19%). Het financiële aspect van teveel bezuinigingen en te weinig geld voor de zorg wordt ook door 19% als reden aangedragen en daarnaast noemt 14% dat zij de eigen bijdrage te hoog vinden en de zorg te duur.

---

10 | *Waarom bent u ontevreden als u uit het huidige zorg- en dienstenaanbod later, wanneer u zelf oud bent, zou kunnen kiezen? Meest gegeven antwoorden n=205*

---

3 Acties om meer keuzemogelijkheden te bewerkstelligen

De respondenten die ontevreden zijn wanneer zij in de toekomst zouden kunnen kiezen uit een zorg- en dienstenaanbod voor ouderen dat vergelijkbaar is met het huidige aanbod, zijn vrijwel allemaal van mening dat er op dit moment iets ondernomen moet worden om ervoor te zorgen dat het zorgaanbod voor ouderen in de toekomst zal verbeteren (94%). Een zéér grote behoefte dus!

11 | Vindt u dat er op dit moment iets ondernomen moet worden om ervoor te zorgen dat het zorgaanbod voor ouderen in de toekomst, wanneer u ouder bent, beter zal aansluiten op uw wensen?

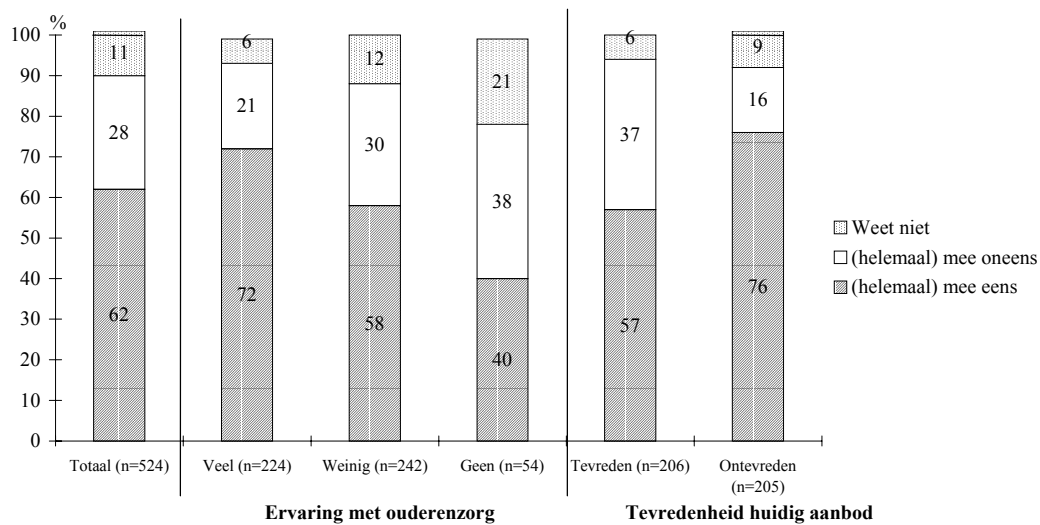
	Totaal	Man	Vrouw	42-52 jr	53-60 jr	Ervaring met huidige zorgaanbod ouderen	
						(redelijk) veel ervaring	(heel) weinig/ geen ervaring
	n=205	n=90	n=115	n=120	n=85	n=97	n=108
	%	%	%	%	%	%	%
Ja	94	95	93	95	93	94	94
Nee	1	-	1	0	1	0	1
Weet niet	5	5	4	5	6	5	5

Wordt er gekeken naar de totale groep 45-60 jarigen dan blijkt 62% het eens te zijn met de stelling: “als ik nu niet in actie kom, kan ik niet ouder worden zoals ik dat zelf wil/wens”. Opvallend hierbij is het feit dat zelfs meer dan de helft van de respondenten die aangaven tevreden te zijn over het huidige zorgaanbod, aangeven dat er op dit vlak actie moet worden ondernomen (57%). Dit duidt erop dat deze groep respondenten op dit moment tevreden is over de keuzemogelijkheden, maar hierbij wel problemen voorziet voor de toekomst.

---

12 | *Stelling: als ik nu niet in actie kom, kan ik niet ouder worden zoals ik dat wil/wens*

Men is met name van mening dat de overheid of politieke partijen verantwoordelijk zijn voor het bewerkstelligen van veranderingen in de ouderenzorg. Daarnaast vindt een bepaald deel dat alle inwoners van Nederland actie moeten ondernemen. Slechts 8% geeft specifiek aan dat hun generatie (45-60 jarigen) hiervoor de meeste verantwoordelijkheid draagt.

13 | *Wie is er volgens u het meest verantwoordelijk om veranderingen in de ouderenzorg (bijvoorbeeld meer keuzemogelijkheden) te bewerkstelligen? Dus wie moet er op dit moment actie ondernemen om ervoor te zorgen dat de zorg in de toekomst, dus wanneer u ouder bent, aansluit op de vraag? Eerstgenoemde antwoord*

	Totaal	Ervaring met ouderenzorg		Tevredenheid over keuzemogelijkheden	
		(Redelijk) veel ervaring n=224 %	(Heel) weinig ervaring n=242 %	(zeer) tevreden n=206 %	(zeer) ontevreden n=205 %
De overheid/ politieke partijen	61	59	61	57	62
Alle inwoners van Nederland	19	22	18	21	22
Aanbieders van ouderenzorg (bv verpleegtehuizen, verzorgingstehuizen enz)	10	13*	8	11	9
Mijn generatie (mensen van mijn leeftijd die in de toekomst mogelijk zelf ouderenzorg nodig hebben)	9	6	11	12	7
Ouderen die op dit moment zorg nodig hebben	1	2	-	2	0
Anders, namelijk	-	2	-	-	-
Weet niet meer	3	-*	2	-	0

* verschilt significant op 95%-betrouwbaarheidsniveau

Aan deze groep werd vervolgens gevraagd wie er op de tweede, derde, vierde enz plaats verantwoordelijk zijn voor veranderingen in de ouderenzorg. Wordt er gekeken naar het totaalbeeld (het eerst genoemde antwoord heeft 6 punten gekregen, het tweede antwoord 5 punten, enz). ontstaat hetzelfde beeld als in grafiek 13:

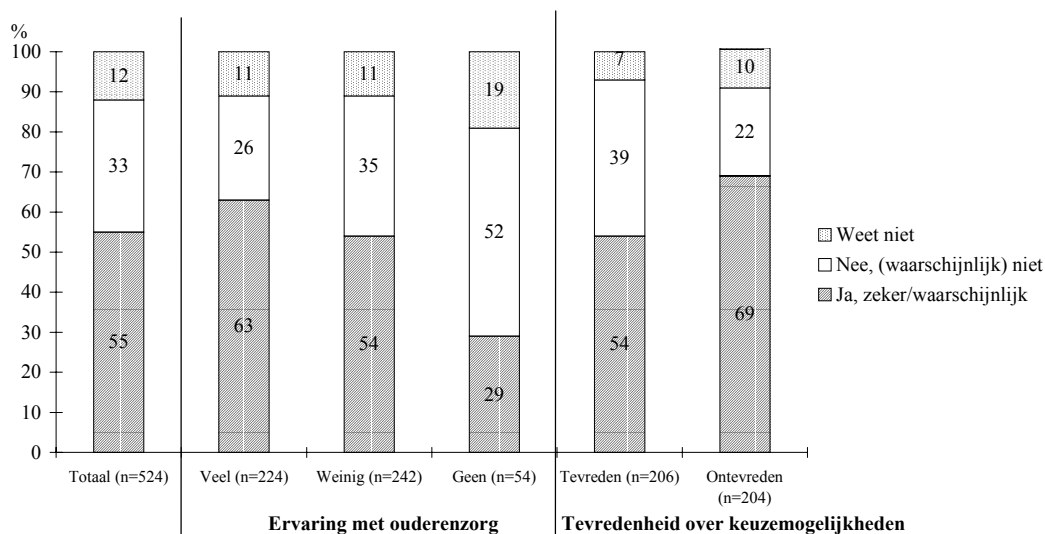
14 | Totaaloverzicht

	Totaal n=524 gem
De overheid/ politieke partijen	5.4
Aanbieders van ouderenzorg (bv verpleegtehuizen, verzorgingstehuizen enz)	4.4
Alle inwoners van Nederland	4.1
Mijn generatie (mensen van mijn leeftijd die in de toekomst mogelijk zelf ouderenzorg nodig hebben)	3.9
Ouderen die op dit moment zorg nodig hebben	2.5

note: het eerst genoemde antwoord heeft 6 punten gekregen, het tweede antwoord 5 punten, enz

Meer dan de helft van de ondervraagde Nederlanders tussen de 45-60 jaar geeft aan op dit moment bereid te zijn om zelf iets te ondernemen om veranderingen in de ouderenzorg te bewerkstelligen (55%). Met name de respondenten die ontevreden zijn over het aantal keuzemogelijkheden en de mensen met veel ervaring met de ouderenzorg zijn bereid in actie te komen om de zorg later beter te laten aansluiten op hun wensen.

15 | Zou u op dit moment bereid zijn zelf iets te ondernemen om veranderingen in de ouderenzorg te bewerkstelligen. Zodat deze zorg op het moment dat u zelf ouder bent, beter aansluit op uw wensen van nu?

De respondenten die bereid zijn actie te ondernemen geven aan dat zij met name passief steun willen betuigen in de vorm van bijvoorbeeld een lidmaatschap van een beweging die zich inzet voor ouderenzorg (64%). 23% geeft aan actief deel te willen nemen in een beweging die zich inzet voor de ouderenzorg en veranderingen hierin probeert te bewerkstelligen. Met name respondenten die veel ervaring hebben met de huidige ouderenzorg zijn bereid tot actieve deelname aan een dergelijke beweging (30%). Respondenten die ontevreden zijn over de huidige keuzemogelijkheden geven aan zelfs vaker actief steun te willen betuigen door bijvoorbeeld deel te nemen aan demonstraties en brieven/mails te versturen (25% versus gemiddeld 19%).

16 | Hieronder staat een aantal acties die ondernomen kunnen om nu veranderingen in de zorg voor later te bewerkstelligen. Wat voor actie zou u zelf bereid zijn te ondernemen zodat in de toekomst het aanbod beter zal aansluiten op de vraag?

	Totaal n=285	Ervaring met huidige ouderenzorg		Tevredenheid keuzemogelijkheden	
		Veel n=142	Weinig n=126	Tevreden n=114	Ontevreden n=138
Passief steun betuigen (bv handtekening zetten, lidmaatschap van een beweging die zich inzet voor ouderenzorg)	64	61	67	66	62
Actief deelnemen in een beweging die zich inzet voor de ouderenzorg en veranderingen hierin probeert te bewerkstelligen	23	30*	17*	20	28
Actief steun betuigen (bv deelnemen aan demonstraties, versturen van mails/brieven)	19	19	19	13	25*
Ik ben niet bereid om zelf actie te ondernemen	5	5	5	6	3
Anders	2	1	4	4	1
Weet niet	6	5	6	9	1*

4 Initiatief ‘Zorg voor Later’

‘Zorg voor Later’ is een nieuwe beweging die mensen wil laten denken over hun eigen (verre) toekomst. Een beweging die wil dat mensen zich ervan bewust worden dat de kans groot is dat ook zij op een dag behoren tot de oudste groep. De initiatiefnemers van ‘Zorg voor Later’ zijn van mening dat het geluid van de nieuwe beweging hard nodig is in een tijd waarin het huidige zorg- en dienstenaanbod onvoldoende aansluit bij de wensen en behoeften van de huidige en toekomstige ouderen.

‘Zorg voor Later’ is een beweging die daarvoor vragen stelt en tot vragen en beantwoording aanmoedigt; die peilt wat op dit gebied leeft onder mensen - ook in kringen van aanbieders, wetenschappers, overheid en politiek - die het debat stimuleert en opzoekt, discussieert, meningen ventileert, feiten weergeeft, ervaringen deelt en spiegelt. En daarmee een palet aan informatie geeft voor reflectie, opinievorming en verbetering.

Het initiatief van ‘Zorg voor Later’ wordt goed ontvangen door de ondervraagde 45-60 jarigen. Meer dan de helft (59%) vindt het een goed initiatief en ruim een kwart (28%) spreekt van een uitstekend initiatief. Het zijn ook hier met name de respondenten die veel ervaring hebben met de huidige ouderenzorg en de respondenten die ontevreden zijn over de keuzemogelijkheden die zeer positief tegenover dit initiatief staan. Slechts 6% geeft aan het maar een matig of zelfs onnodig initiatief te vinden.

---

17 | Wat vindt u van een dergelijk initiatief als de beweging ‘Zorg voor Later’?

	Totaal n=524	Ervaring met huidige ouderenzorg			Tevredenheid keuzemogelijkheden	
		Veel n=224	Weinig n=242	Geen n=54	Tevreden n=114	Ontevreden n=138
Een uitstekend initiatief	28	38*	22*	15*	25	36*
Een goed initiatief	59	54	64*	56	60	58
Een matig initiatief	5	3*	7	6	7	2*
Een onnodig initiatief	1	1	1	5	1	1
Weet niet/ geen mening	7	5	6	17	6	3*

* verschilt significant op 95%-betrouwbaarheidsintervall

Bijlagen

Bijlage 1 Onderzoeksverantwoording

Steekproef

Aan het onderzoek hebben in totaal 524 Nederlanders tussen de 45-60 jaar meegewerkt.

---

18 | Steekproefopbouw

---

	ongewogen		gewogen	
	abs	%	abs	%
Geslacht				
man	256	49	254	48
Vrouw	268	51	270	52
Leeftijd				
45-52 jaar	289	55	293	56
53-60 jaar	235	45	231	44
Totaal	524	100	524	100

Methode van onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd in de omnibus van TNS NIPO CAPI@HOME in mei van 2004. CAPI@HOME is een unieke database met meer dan 40.000 huishoudens. Via hun eigen PC werken deze personen mee aan allerlei vormen van onderzoek.

Hieronder staat een aantal voordelen van CAPI@HOME:

---

19 | voordelen van NIPO CAPI@HOME

- Zeer eenvoudig bereik van specifieke doelgroep;
- Vervolgmetingen mogelijk: men kan bij vervolgmetingen bij dezelfde personen terecht;
- Sterk verbeterde kwaliteit van de verkregen gegevens. Door de geboden vrijheid zijn de respondenten meer gemotiveerd, en nemen ze de tijd om bij open vragen precies te vertellen wat hen beweegt.
- Kwalitatief betere antwoorden en een hoge respons. Het komt niet altijd gelegen om mee te werken aan een telefonisch onderzoek. Op deze manier kan de respondent zelf beslissen welk tijdstip het beste uitkomt om de vragenlijst in te vullen. Hierdoor zijn de respondenten meer gemotiveerd en nemen de tijd om precies te vertellen wat hen beweegt;
- Optimale objectiviteit en privacy; Er is geen beïnvloeding door een interviewer; de vragen kunnen in volstrekte anonimiteit worden beantwoord
- Geen a-typisch gedrag, omdat een huishouden slechts met een beperkte frequentie wordt ingeschakeld en een beloning krijgt voor participatie;
- Toonmateriaal kan (in kleur) op het scherm worden aangeboden;
- Gemakkelijk te bedienen software maakt het ook voor ouderen en lager opgeleiden mogelijk mee te doen aan deze vorm van onderzoek;
- Snelheid. De vragenlijst wordt na goedkeuring regelrecht digitaal naar de respondent verzonden. De eerste resultaten kunnen binnen enkele dagen beschikbaar zijn.
- In de database is veel informatie over alle respondenten beschikbaar. Dit maakt het mogelijk om snel onderzoek te doen naar zeer laag gepenetreerde artikelen of diensten. Een tijdrovende screening is niet meer nodig.

Toelichting tabellen

Afrondingen

Alle percentages die in het rapport vermeld staan, zijn volgens een vaste afrondingsinstructie berekend. Het gevolg kan zijn dat optellingen van de afzonderlijke percentages niet precies gelijk zijn aan de apart vermelde som van deze percentages. Indien zo'n klein verschil zich voordoet, is dit te wijten aan het afronden.

Meervoudige percentages

In sommige gevallen kunnen ondervraagden op een vraag meer antwoorden geven, waardoor het totaal van de antwoorden boven de 100% uitkomt.